

Прокоф'єва Т. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА:**

В сучасних економічних досягнення максимальної ефективності функціонування суб'єктів господарювання не можливе без їх поступового планомірного розвитку. Сучасні наукові джерела не містять однозначного трактування терміну «розвиток». Його найчастіше визначають у тій площині, у якій він розглядаються. Загальне філософське енциклопедичне визначення розвитку трактує його як «незворотні, спрямовані, закономірні зміни матеріальних та ідеальних об'єктів» [1]. Тобто, тільки сукупність усіх зазначених властивостей відрізняє розвиток від будь-яких змін, так як саме їх зворотність характерна для процесів функціонування, відсутність закономірностей характеризує випадкові процеси, а за умов відсутності спрямованого характеру зміни не здатні накопичуватися, тому їх протікання відбувається за відсутності єдиної, взаємоузгодженої лінії, яка є характерною ознакою розвитку.

Специфікою розвитку підприємства, як процесу, є здатність призводити до поліпшення внутрішнього середовища і стану суб'єкта господарювання, зростання ефективності його діяльності, а також можливість зміцнення переваг у зовнішньому середовищі, зокрема шляхом формування конкурентних переваг та зростання конкурентоспроможності. Отже, розвиток як об'єкт управління привертає все більше уваги науковців і практиків, які досліджують різні аспекти цієї проблематики.

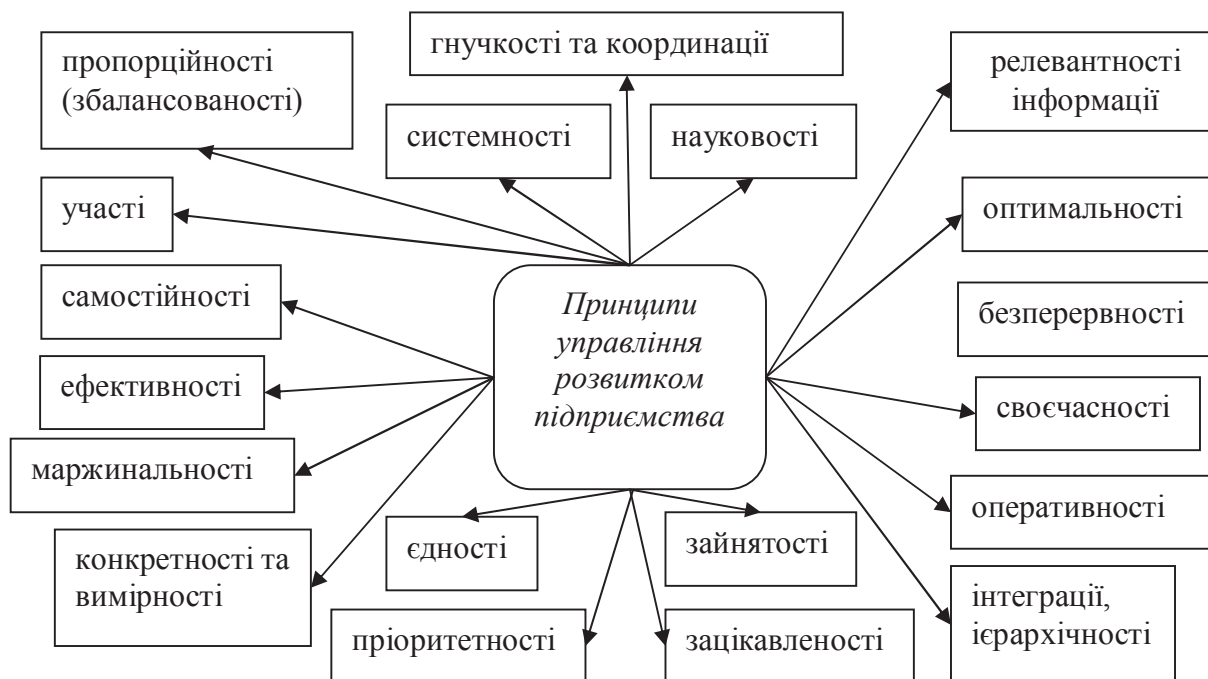
На результативність та ефективність будь яких систем впливають механізми, що закладено в основу їх функціонування, отже важливу роль відіграють механізми управління розвитком підприємства, їх зміст та дієвість. Не дивлячись на те, що термін «механізм» започатковано в технічній сфері, він набув широкого застосування у різноманітних галузях знань, зокрема в економічних науках.

Механізм в економіці трактують «як послідовність дій, станів, що визначають процес або явище. Оскільки, управління є цілеспрямованим процесом, в ході якого вирішуються певні завдання, то механізм управління може бути представлений у вигляді алгоритму, який визначається як послідовність певних дій або кроків для вирішення поставленого завдання» [2]. Але будь які дії виконуються певними суб'єктами встановленими способами або методами із застосуванням необхідного інструментарію та засобів, тому для повного розкриття механізму потрібно досягти:

- 1) диференціації процесів на певні фази (етапи, дії), що відповідає функціональному аспекту;
- 2) встановлення виконавців і управлінців, що відповідає організаційному аспекту;
- 3) визначення інструментарію, методичних та методологічних аспектів;
- 4) сформованості загального алгоритму досягнення основної мети управління.

Категорія «організаційно-економічний механізм» також не має однозначного, загальновизнаного трактування в науковому просторі. Узагальнення існуючих точок зору, врахування дії економічних законів, поєднання різних підходів дозволяють трактувати організаційно-економічний механізм будь якого економічного процесу чи явища як систему, яка направлена на забезпечення формування, регулювання взаємовідносин між об'єктом та суб'єктом управління, шляхом виконання функції, із додержанням принципи управління, за допомогою відповідних підходів, методів, важелів задля досягнення основної мети діяльності підприємства.

Формування організаційно-економічного управління розвитком підприємства повинно здійснюватись на основі відповідних принципів, систематизація яких наведена на рис. 1. Загальна структура організаційно-економічного механізму управління розвитком повинна розкриватися у відповідності до вимог та цілей розвитку, враховувати галузеву специфіку, ресурсні, нормативно-правові, інформаційні умови функціонування підприємства.

Рис. 1. Принципи управління розвитком підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [4]

Тільки на основі комплексного підходу можливе врахування специфічних властивостей, змісту та варіантів реалізації організаційно-економічного механізму управління розвитком на кожному окремому підприємстві, задля забезпечення підвищення ефективності та результативності управління.

Список використаних джерел:

1. Философский энциклопедический словарь / сост. Е. Ф. Губский. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 575 с. – (Библиотека словарей «ИНФРА-М»).
2. Лазарева Н. О. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності виробничих підприємств (за видами економічної діяльності) // Лазарева Наталя Олегівна; Одес. нац. акад. харч. технологій. – О. : ОНАХТ, 2017. – 22 с.
3. Гринько Т. В. Організаційно-економічний механізм у системі управління господарською діяльністю закладів охорони здоров'я / Т. В. Гринько, В. А. Шевченко // Економіка та підприємництво : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; редкол.: І. М. Репіна (голов. ред.) [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2016. – Вип. 36–37. – С. 96–110
4. Бурмака М. М. Управління розвитком підприємства на прикладі підприємств будівельної галузі : моногр. / М. М. Бурмака, Т. М. Бурмака. – Х. : ХНАДУ, 2011. – 204 с.
5. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / А. М. Колосов, О. В. Коваленко, С. К. Кучеренко, В. Г. Бикова ; за заг. ред. А. М. Колосова. – Старобільськ : Вид-во держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. – 352 с.